

OPINIA

dotycząca sposobu uwzględnienia w projekcie *Strategii rozwoju gminy Aleksandrów Kujawski na lata 2022-2027+* ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie, określonych w *Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+*

Na podstawie art. 10f. ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372) Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego, po analizie projektu *Strategii rozwoju gminy Aleksandrów Kujawski na lata 2022-2027+*, **opiniuje projekt dokumentu negatywnie w zakresie sposobu uwzględnienia w ww. projekcie dokumentu ustaleń i rekomendacji odnoszących się do kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie określonych w *Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+*.**

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 10f. ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym, projekt strategii rozwoju gminy jest przedkładany zarządowi województwa w celu wydania opinii dotyczącej sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie określonych w strategii rozwoju województwa. Natomiast zgodnie z art. 10f. ust. 3 ustawy o samorządzie gminnym zarząd województwa wydaje ww. opinię w terminie 30 dni od dnia otrzymania projektu strategii rozwoju gminy.

Województwo kujawsko-pomorskie posiada strategię rozwoju województwa, przyjętą uchwałą nr XXVIII/399/20 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 21 grudnia 2020 roku (*Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+*, dalej: *Strategia*), w której zawarto rozdział pt. *Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie*. Rozdział ten bezpośrednio odnosi się do zakresu wydania niniejszej opinii. W *Strategii* wskazane zostało, że wśród ustaleń odnoszących się do kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie, a więc niezbędnych do uwzględnienia także w dokumentach poziomu lokalnego jest m.in.: *Koncepcja rozwoju funkcjonalno-przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego* oraz *Obszary Strategicznej Interwencji*. W rozdziale *Koncepcja rozwoju funkcjonalno-przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego*, w tym na rys. 41a-41d, 42-44, zostały przedstawione kluczowe zagadnienia formułujące politykę przestrzenną Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Po przeanalizowaniu przesłanego przez działającą z upoważnienia Wójta Gminy Aleksandrów Kujawski, Panią Annę Eizenchart, w dniu 22 września 2021 r., projektu *Strategii rozwoju gminy Aleksandrów Kujawski na lata 2022-2027+*, jako uzupełnienie dokumentacji z dnia 16 września 2021 r. stwierdzono, że w niewystarczający sposób uwzględniono w nim ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie, wynikające ze *Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+*. W stosunku do

ustaleń *Strategii*, dotyczących zagadnień *Koncepcji rozwoju funkcjonalno-przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego* oraz *Obszarów Strategicznej Interwencji*, stwierdzono, że w projekcie *Strategii rozwoju gminy Aleksandrów Kujawski na lata 2022-2027+* części z ww. ustaleń nie uwzględniono w ogóle lub uwzględniono w niewłaściwy sposób.

Podstawę do wydania negatywnej opinii stanowi brak lub niewłaściwe uwzględnienie w projekcie *Strategii rozwoju gminy Aleksandrów Kujawski na lata 2022-2027+* ustaleń *Strategii* szczególnie istotnych dla kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej, w tym także aspektów istotnych dla rozwoju gminy w najbliższej dekadzie oraz pozwalających we właściwy sposób określić rolę i znaczenie gminy w rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego, a mianowicie:

1) W zakresie systemu przyrodniczego:

- a) wskazany na mapach 1-4 (s. 37, 40, 42, 45) zasięg Obszaru Chronionego Krajobrazu Niziny Ciechocińskiej jest niezgodny z jego aktualnym przebiegiem (rys. 41a zawarty w *Strategii*, uchwała nr XI/257/19 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 13 listopada 2019 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Niziny Ciechocińskiej). Ponadto zastosowane w legendzie sygnatury nie pozwalają na identyfikację zasięgu obszarów Natura 2000 (Ciehocinek, Nieszawska Dolina Wisły, Dolina Dolnej Wisły), zawierających się w całości na terenie gminy w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu Niziny Ciechocińskiej.
- b) brak uwzględnienia w modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy wszystkich nazw własnych form ochrony przyrody występujących na obszarze gminy, których zasięg powinien zostać prawidłowo przedstawiony na rysunku modelu.

2) W zakresie systemu transportowego:

- a) brak uwzględnienia w modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy elementów infrastruktury transportowej obsługującej kluczowe zewnętrzne relacje transportowe województwa wraz z podaniem właściwej numeracji – autostrady A1, drogi krajowej nr 91, linii kolejowej nr 18 i Międzynarodowej Drogi Wodnej E40 (tab. 3 i opis s. 117-118 zawarte w *Strategii*).
- b) brak uwzględnienia w modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy przebiegu dróg wojewódzkich nr 291 i nr 250 oraz wskazania drogi wojewódzkiej nr 266 jako kluczowej dla zapewnienia wewnętrznej spójności komunikacyjnej województwa (rys. 42 zawarty w *Strategii*).

3) W zakresie kluczowych elementów budujących potencjał ponadregionalny i przewagi konkurencyjne województwa:

- a) brak uwzględnienia w modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy zagadnienia o przynależności gminy do makroobszaru inwestycyjnego (rys. 41a zawarty w *Strategii*).
- b) brak uwzględnienia w modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy zagadnienia dotyczącego kategorii do jakiej zaliczono gminę w koncepcji rozwoju przestrzeni inwestycyjnych na terenie województwa – gmina szczególnie predysponowana do rozwoju wielkopowierzchniowych przestrzeni inwestycyjnych o znaczeniu ponadlokalnym (rys. 43 zawarty w *Strategii*).
- c) brak uwzględnienia w modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy zasięgu obszaru zasobu gleb najwyższych klas (rys. 41a zawarty w *Strategii*).

4) W zakresie polityki terytorialnej oraz obszarów wymagających rozwiązania sytuacji problemowej identyfikowanych na poziomie regionalnym:

- a) brak uwzględnienia w modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy założeń polityki terytorialnej województwa – przynależności gminy do Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Torunia – II poziom prowadzenia polityki terytorialnej i OPPT Aleksandrowa Kujawskiego – IV poziom prowadzenia polityki terytorialnej (rys. 44 zawarty w *Strategii*).
- b) brak uwzględnienia w modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy informacji na temat położenia gminy na obszarze niedoboru wody dla rolnictwa (rys. 41a zawarty w *Strategii*).
- c) brak uwzględnienia w modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy informacji na temat położenia gminy w obszarze peryferyjności transportowej (rys. 41a zawarty w *Strategii*).
- d) brak uwzględnienia w modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy informacji na temat zaliczenia gminy do „obszaru o negatywnej sytuacji społeczno-gospodarczej identyfikowanego na poziomie regionalnym” wraz z podaniem kategorii problemowej (obszar niskiego poziomu rozwoju społecznego i ponadprzeciętnego starzenia się społeczeństwa do 2030 r.) (rys. 41d zawarty w *Strategii*).

Jednocześnie zwraca się uwagę, że wszystkie zagadnienia wskazane w pkt 4a-4d stanowią w *Strategii rozwoju województwa Obszary Strategicznej Interwencji* (tab. 8 zawarta w *Strategii*), co powinno zostać również uwzględnione w modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy. Wobec zapisów na s. 86 projektu *Strategii rozwoju gminy Aleksandrów Kujawski na lata 2022-2027+* wskazuje się, że wyróżniony na potrzeby prowadzenia polityki terytorialnej Miejski Obszar Funkcjonalny Torunia, w kontekście identyfikacji Obszarów Strategicznej Interwencji został określony jako Miejski Obszar funkcjonalny Bydgoszczy i Torunia.

5) W zakresie projektów kluczowych:

- a) brak uwzględnienia w modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy projektów kluczowych planowanych do realizacji na terenie gminy: 454. Przebudowa linii kolejowej nr 18 (odcinek Bydgoszcz – Kutno) oraz 462. Pakiet projektów mających na celu modernizację i wykorzystanie istniejącej infrastruktury kolejowej na rzecz spójności województwa – VI. Prace na linii kolejowej nr 245 Aleksandrów Kujawski – Ciechocinek.

Ponadto, niezależnie od wskazanych powyżej zastrzeżeń, które stanowią podstawę do wydania opinii negatywnej dla projektu *Strategii rozwoju gminy Aleksandrów Kujawski na lata 2022-2027+*, zwraca się uwagę, że:

- 1) zalecanymi do uwzględnienia na rysunku modelu zagadnieniami są również prawidłowe zasięgi przebiegających przez teren gminy korytarzy ekologicznych wg IBS PAN w Białowieży.
- 2) wartym przeanalizowania uwarunkowaniem rozwojowym dla gminy jest projekt kluczowy 423. Rozwój podstawowej i strategicznej infrastruktury sportowej, stawiający za priorytet realizację basenu/krytej pływalni w powiecie aleksandrowskim.
- 3) dla poprawy jakości merytorycznej modelu sugeruje się również uwzględnienie przebiegu linii kolejowej nr 245.

- 4) ustalenia modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy powinny zostać przedstawione na załączniku graficznym w postaci jednej mapy.

Dla zapewnienia spójności projektu *Strategii rozwoju gminy Aleksandrów Kujawski na lata 2022-2027+* ze *Strategią rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+* w zakresie sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie, zaprezentowany w dokumencie rozdział *Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy* powinien zawierać przedstawione graficznie elementy takie jak: zasięgi obszarów cennych przyrodniczo i krajobrazowo, przebieg elementów systemu transportowego – dróg krajowych, dróg wojewódzkich i linii kolejowych wraz z podaniem numeracji, wskazanie dróg wojewódzkich oznaczonych jako kluczowe dla zapewnienia wewnętrznej spójności komunikacyjnej województwa zgodnie z rys. 42 w *Strategii*, ponadto wskazanie kluczowych elementów infrastruktury transportowej w zewnętrznych relacjach transportowych województwa, kluczowe elementy budujące potencjał ponadregionalny i przewagi konkurencyjne województwa (obszar zasobu gleb najwyższych klas, makroobszar inwestycyjny, koncepcja rozwoju przestrzeni inwestycyjnych), informacje o Obszarach Strategicznej Interwencji – poziomie gminy w założeniach polityki terytorialnej województwa oraz OSI identyfikowanych na poziomie regionalnym. Powyższe oczekiwania znajdują uzasadnienie w wymogu ustawowym, zawartym w art. 10e ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372).

Za bezcelowe w projekcie *Strategii rozwoju gminy Aleksandrów Kujawski na lata 2022-2027+* wskazuje się powielanie obszernych fragmentów ustaleń tekstowych i rysunków *Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+* (w szczególności zagadnień *Koncepcji rozwoju funkcjonalno-przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego* oraz *Obszarów Strategicznej Interwencji*; rys. 41a-41d i 42-44), podsumowanych jedynie stwierdzeniem występowania danego uwarunkowania dla gminy, które nie znajduje odniesienia w relacjach funkcjonalno-przestrzennych na rysunku modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy oraz w opisie modelu. Zaleca się również nieprzytaczanie tych ustaleń, które nie dotyczą gminy (dotyczy to zwłaszcza rozdziału 7.4. *Koncepcja rozwoju funkcjonalno-przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego* (s. 74-88) oraz rozdziału 7.6. *Obszary Strategicznej Interwencji w województwie kujawsko-pomorskim*, tab. 12, s. 92-95). Ponadto w projekcie *Strategii rozwoju gminy Aleksandrów Kujawski na lata 2022-2027+* błędnie określono spójność niektórych kierunków działań z kierunkami rozwoju *Strategii* (tab. 13, s. 97-111) (niektóre kierunki działań wykraczają poza lub nie pokrywają się z zakresem kierunków rozwoju *Strategii*).

Ponadto informuje się o przyjęciu w dniu 2 września 2021 r. uchwałą nr 34/1474/21 przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego *Wytycznych dotyczących zachowania spójności projektów strategii rozwoju gmin oraz strategii rozwoju ponadlokalnego sporządzanych na terenie województwa kujawsko-pomorskiego z ustaleniami Strategii Przyspieszenia 2030+*. **Powyższe Wytyczne mogą ułatwić wprowadzenie niezbędnych poprawek i uzupełnień do projektu strategii rozwoju gminy, gdyż określono w nich optymalny sposób uwzględnienia poszczególnych zagadnień.**